

Fernando Sor'un Klasik Gitar İçin Yazdığı Etüt Kitaplarının İncelenmesi

Examining Fernando Sor's Étude Books Written for Classical Guitar

İbrahim Şevket GÜLEÇ¹

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, Konya, Türkiye

Sorumlu yazar /

Corresponding author : İbrahim Şevket GÜLEÇ

E-posta / E-mail : isgsfw@gmail.com

ÖZ

19. yüzyılın başında klasik gitarda virtüözite önem kazanırken, metodolojik çalışmalar da artış gösterir. Bu alanda çalışan başlıca gitarist ve besteciler arasında Ferdinando Carulli (1770-1841), Fernando Sor (1778-1839), Francesco Molino (1768-1847), Matteo Carcassi (1792-1853), Dionisio Aguado (1784-1849) yer alır.

Öncü sanatçılar arasında olan Fernando Sor'un günümüz klasik gitar eğitiminde kullanılan bir metot ve altı etüt kitabı vardır. Literatür incelendiğinde bestecinin sınırlı sayıda etüt analizinin yapıldığı ve bazı tekniklerin yeterince açık bir şekilde değerlendirilmediği görülmüştür. Bu doğrultuda bestecinin tüm etüt kitaplarındaki teknik unsurların neler olduğu çalışmanın problemi olarak belirlenmiştir. Araştırma, teknik çalışmaların dağılımını tablolarla ortaya koyarak icracının yoğunlaşmak istediği tekniği kolayca tespit etmesini amaçlamaktadır.

Çalışma, betimsel bir çalışmadır ve nitel araştırma yöntemlerinden belge analizi yöntemi kullanılmıştır. Düzenlenen tablolarda etüt kitaplarının sol ve sağ el tekniklerine göre dağılımı gösterilmiştir. Analiz, literatürde kabul edilen teknik sınıflandırmaların dışında; "melodi-eşlik" ve "ajilite / tek tel koordinasyonu" başlıklarının eklenmesi açısından önem taşımaktadır.

Tablolar beraber değerlendirildiğinde tüm etüt kitaplarında en çok tercih edilen melodi-eşlik tekniğini sırasıyla akor, aralık, arpej, legato, bare, susturma, süsleme, gam, ajilite, baş parmak, flajöle, tremolo, pozisyon atlama ve glissando takip etmektedir. Bu durum, müzikal anlatımın Sor'un etütlerinde ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fernando Sor, gitar eğitimi tarihi, teknik sınıflandırma

ABSTRACT

As virtuosity on the classical guitar gained importance in the early 19th century, a parallel increase occurred regarding methodological compositions. Guitarists and composers who conducted these works include Ferdinando Carulli (1770-1841), Fernando Sor (1778-1839), Francesco Molino (1768-1847), Matteo Carcassi (1792-1853), and Dionisio Aguado (1784-1849). Among these pioneering artists, Fernando Sor had a method and composed six étude books that are still used in modern classical guitar education. Technical analyses of the composer's selected works have been addressed in the literature. Accordingly, the current study has identified its issue to be what the technical elements are in all of the composer's étude books. The distribution of the étude books according to left- and right-hand techniques is shown in organized tables, with the purpose here being to visually present the technical distributions according to the études. This way, performers can easily identify the techniques on which they want to focus. When examining the tables, the most preferred technique in all the étude books is melody accompaniment, followed by chords, intervals, arpeggios, legato, barre, muting, ornaments, scales, agility, thumb, harmonics, tremolo, position jumping, and glissando. This situation emphasizes how important musical expression is in Sor's étude books.

Keywords: Fernando Sor, history of guitar education, technical classification

Başvuru/Submitted : 17.04.2024

Revizyon Talebi/
Revision Requested : 24.04.2024

Son Revizyon/
Last Revision Received : 05.05.2024

Kabul/Accepted : 06.05.2024

Online Yayın /
Published Online : 03.06.2024

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

EXTENDED ABSTRACT

In Europe's classical period, both 12-string and 5-string guitars were used. With the invention of the six-string romantic guitar in the 19th century, the use of other guitars gradually decreased. With the popularity of the romantic guitar in Europe, solo, chamber music, étude, and method writings increased. The pioneer of these guitar compositions was Ferdinando Carulli (1770-1841). Carulli was followed by Fernando Sor, Francesco Molino (1768-1847), Matteo Carcassi (1792-1853), Dionisio Aguado (1784-1849). Methodological approaches gained importance in guitar music, and virtuosity peaked. Guitar performance became a profession, and the creation of composed resources such as methods and études became important.

The Spanish guitarist Fernando Sor completed his education at the Montserrat monastery and contributed to classical guitar music as an interpreter, composer, and teacher. He obtained a solid foundation in composition by receiving harmony, counterpoint, singing, piano, and violin lessons. Influenced by the works of Italian guitarist Federico Moretti (1760-1838), Sor went to Barcelona in 1795 to focus on the guitar. He lived in London between 1815-1822 and became very famous in England. The reason for this was not only that Sor was a talented guitarist but also that he had introduced the Spanish guitar to the masses. In 1826, various works he composed for the guitar were published in Paris. Among these were Italian ariettas for singing and piano, vocal duets, solo piano pieces, solo guitar works, symphonies, string quartets, motets, boleros, seguidillas, operas, and ballets.

Publications related to guitar education began with étude books written for vihuela in the 16th century and baroque guitar in the 17th century. The first example was *El Maestro* (1536) by Luys Milan (1500-1561), after which the composers Narvaez (c. 1500-1560), Mudarra (1510-1580), Valderrabano (1500-c. 1557), Pisador (c. 1510-1557), Fuenllana (c. 1525-1585), Cabezón (c. 1510-1566) also published studies. The contents of these studies included reading tablature, vihuela playing, basic music theory, and instrumental knowledge and presented works consisting of religious or secular songs in simple form.

One of the first works containing a pedagogical approach to the baroque guitar was *Metodo Muifacillissimo para Aprender a Tañer La Guitar* (1626) by Luis de Briceno (1610-1630). The book conveys basic music and tablature information with musical presentations. The first comprehensive study of the period involving the 10-string baroque guitar method was *Guitarra Espanola* (1596) by Carlos Amat (1572-1642). Other important works occurred on 5- and 10-string guitars, as well as on 12-string guitars. The headings in these books list such topics as correctly holding the guitar, the tuning system, right- and left-hand techniques, scales, chords, arpeggios, accompaniment techniques, and ornaments. Composers' own musical pieces and their explanations about them were one of the most notable parts of these works.

One of the first models of the romantic guitar was made in Germany, and the first known method for this instrument was Heinrich Christian Bergmann's *Kurze Anweisung zum Gitarrespielen* (1802, Halle). While 10- and 5-string guitars gave way to the romantic guitar, the batente guitar maintained its position in accompaniment music for a while in Italy. In the classical period, many guitarists such as Carulli (1770-1841), Carcassi (1792-1853), Aguado (1784-1849), and Sor explained the basic techniques of the romantic guitar in their methods. These methods formed the basis of modern guitar techniques and are still in use today. The methods contain detailed explanations on how to properly hold the guitar and maintain timbre, as well as left- and right-handed techniques, with systematic studies and études being composed separately for each technique. Other important method writers of the classical period include Molino (1768-1847), Coste (1805-1883), Legnani (1790-1877), Mertz (1806-1856), and Cano (1811-1897).

This study is a descriptive study and benefits from the document analysis method, a type of qualitative research. The study analyzes the 24th étude from the book *Opus 44: 24 Petites pièces progressives pour la Guitare pour servir de leçons aux élèves tout à fait commençants* (or 24 short progressive pieces) and the 4th étude from *Opus 6: 12 Études pour la Guitare, livre 1* and also shows the distributions of the techniques in Sor's étude compositions in charts.

The works are grouped in charts as right- and left-handed techniques. The purpose of the charts is to clearly show the techniques that are contained in each étude. In this way, performers can easily identify the techniques on which they want to focus. The analysis is important in terms of clearly explaining the melody accompaniment, agility, and single-string coordination techniques.

When evaluating the tables in all the étude works, the most preferred is seen to be the melody accompaniment technique, followed respectively by chords, intervals, arpeggios, legatos, barres, muting, ornaments, scales, agility, thumb usage, harmonics, tremolos, position jumping, and glissando. This emphasizes how important musical expression is in Sor's études.

GİRİŞ

Klasik dönem müziğinde sadelik, armoni eşliği ve tek çizgili melodiler öne çıkar. Müzik aletlerinin gelişimi ilerledikçe çalgıların ses genişlikleri ve dinamikleri artar. Besteciler, daha önceki çağlardan farklı olarak bu dinamikleri partiyonlarının notasyonunda belirtirler. Sonat formunun yükselişi, solo konçertolar, senfoniler, operalar bu çağda büyük önem kazanır (Boran & Acar, 2007; Hertz & Brown, 2001)

Klasik dönemde Avrupa'da hem altı çift telli, hem tek beş telli gitar kullanılmaktadır. 19.yüzyıla gelindiğinde altı tek telli romantik gitarın icadı ile diğer gitarların kullanımı giderek azalır. Romantik gitarın Avrupa'da popüler olmasıyla solo, oda müziği, etüt ve metot yazıları artar. Bu gitar yazısının öncüsü Ferdinando Carulli'dir (1770-1841). Carulli'yi, Fernando Sor, Francesco Molino (1768-1847), Matteo Carcassi (1792-1853), Dionisio Aguado (1784-1849) takip eder. Mauro Giuliani (1781-1829) Anton Diabelli (1781-1858), Leonard von Call (1767-1815) ve Simon Molitor (1766-1848) gibi bestecilerin katkılarıyla gitar repertuarı giderek genişler. Gitar müziğinde metodolojik yaklaşımlar önem kazanır, virtüözite zirveye çıkar. Gitar icracılığı bir meslek haline gelir, metot ve etüt gibi yazılı kaynakların oluşturulması önem kazanır (Uluocak, 2014c; Morris, 2005, s. 1).

Klasik gitar müziğine yorumcu, besteci ve öğretmen olarak katkı sunan İspanyol gitarist Fernando Sor, eğitimini Montserrat manastırında tamamlar. Manastırda armoni, kontrpuan, şan, piyano ve keman eğitimi alarak sağlam bir bestecilik temeli edinir. 1795'te Barselona'ya giden besteci İtalyan gitarist Federico Moretti'nin (1760-1838) eserlerinden etkilenerek gitara yoğunlaşır. Diğer yandan Barselona'da izlediği bir İtalyan opera grubunun etkisiyle, "Telemaco en La Isla de Calipso" adlı ilk operasını yazar. Eser 25 Ağustos 1797'de Barselona'da sahnelenir ve büyük beğeni toplar. 1799'da Madrid'e giden Sor, 1808 yılına kadar Barselona ve Malaga'da görev yapar. Fransız işgali sırasında birçok İspanyol aydını gibi, 1810-1813 yılları arasında Fransız yönetimi altında çalışır (Page, 2013; Jeffrey, 2001).

1815-1822 yılları arasında hayatını Londra'da sürdüren besteci İngiltere'de büyük üne sahip olur. Bunun nedeni Sor'un yetenekli bir gitarist olmasının dışında, İspanyol gitarını tanıtmasıdır. Besteci İngiltere Filarmoni Derneği'nin ve Kraliyet Müzik Akademisi'nin onursal üyesi seçilir. 1821-1823 yılları arasında dört bale eseri Londra'da sahnelenir. 1826'da Paris'te gitar için çeşitli eserleri yayınlanır (Stenstadvoll, 2018). Bugün farklı formlardaki eserleri unutulmuş olsa da hem müzikal faaliyetlerinin genişliği hem tanınırlığı, onu diğer bestecilerden farklı kılar. Bestecinin yapıtları arasında; şan ve piyano için İtalyan ariyettaları, vokal düetler, solo piyano parçaları, solo gitar eserleri, senfoniler, yaylı dörtlüler, motetler, bolerolar, seguidillalar, opera ve baleler yer alır (Page, 2013; Jeffrey, 2001).

Gitar eğitimi ile ilgili yayınlar 16. yüzyılda vihuela ve 17. yüzyılda barok gitar için yazılan çalışma kitaplarıyla başlar. Bunlara ilk örnek, Luys Milan'ın (1500-1561) El Maestro (1536) adlı kitabıdır. Kitapta tablaturun nasıl okunacağı ve vihuelanın nasıl çalınacağı hakkında temel bilgiler verilmektedir. Bu kitabı Luis de Narvaez'in (1500~ - 1560) Los seys Libros de Delphin de la Musica, 1538 ve Alonso Mudarra'nın (1510-1580) Tres Libros de Musica, 1546 adlı çalışmaları takip eder (Madriguera, 1993, s. 161). Bu çalışmaların içeriği; tablaturun okunması, vihuela çalımı, temel müzik ve çalgı bilgisi, basit formda dini veya serbest şarkılardan oluşan eser sunumlarıdır.

Barok gitar için pedagojik yaklaşım içeren ilk eserlerden biri Luis de Briceno'nun (1610-1630) Metodo Muifacillissimo para Aprender a Tañer La Guitarra (1626) adlı kitabıdır. Kitap temel müzik ve tablatur bilgilerini eser sunumlarıyla aktarır. Dönemin ilk kapsamlı çalışması ise Carlos Amat'ın (1572-1642) Guitarra Espanola (1596) adlı beş çift telli barok gitar kitabıdır. Metot tanımına yakın ilk örneklerden biri sayılabilecek bu kitapta; temel müzik bilgisi, gitarda armonizasyon, gitarın nasıl tutulacağı ve temel gitar teknikleri anlatılır. Bu dönemin gitar eğitimi kitaplarında sürekli baş üzerine nasıl eşlik edileceği hakkında bir bölüme de yer verilir (Uluocak, 2014b).

Barok dönem beş çift telli gitar çalışma kitapları arasında; Pablo Minguet y Yrol (1733-1775) Reglas y Advertencias Generales para Tañer la Guitarra, 1752, Madrid ve Andres de Sotos (~1800) Arte para Aprender con Facilidad y sin Maestro a Templar y Tañer Rasgado La Guitarra, 1760, Madrid sayılabilir. Barok dönem beş tek telli gitar kitapları arasında; Giacomo Merchi (1730-1789) Traite des Agréments de La Musique, Opus 35, 1777, Paris ve Antoine Marcel Lemoine (1763-1817) Nouvelle Methode, 1790, Paris sayılabilir. Barok dönem altı çift telli gitar kitapları arasında; Vargas y Guzmán (~1800) Explicación para Tocar La Guitarra, 1773, Cádiz ve Antonio Ballesteros (~1800) Obra para Guitarra de Seis Ordenes, 1780, Madrid sayılabilir (Tyler ve Sparks, 2002, s. 282-283). Belirtilen kitaplarda konu başlıkları tutuş pozisyonu, akort düzeni, sağ ve sol el teknikleri, gam uygulamaları, akorlar, arpejler, eşlik teknikleri ve süslemeler şeklinde listelenmektedir. Bestecilerin kendi eserleri ve bu eserler hakkında yaptıkları açıklamalar, kitapların dikkat çekici kısımlarındandır.

Romantik gitarın ilk modellerinden biri Almanya'da yapılır ve bu çalgı için bilinen ilk metot Heinrich Christian Bergmann'ın Kurze Anweisung zum Guitarrspielen (1802, Halle) adlı eseridir. Beş çift ve tek telli gitarlar, romantik gitara yerini bırakırken, İtalya'da batente gitar eşlik müziğinde kullanılmaya devam etmiştir (Tyler ve Sparks, 2002, s. 250).

Klasik dönemde Ferdinando Carulli, Matteo Carcassi, Dionisio Aguado ve Fernando Sor gibi dönemin pek çok gitaristi, romantik gitarın temel tekniklerini metotlarında anlatmışlardır. Bu metotlar, modern gitar tekniğinin temelini oluşturur ve günümüzde hala kullanılmaktadır. 19. yüzyılın ilk yarısında romantik gitar için yazılan metotlardan başlıcaları arasında; Ferdinando Carulli (1770-1841), *Méthode Complétée pour Guitare*, Opus 27, 1810, Paris ve Ferdinando Carulli, *L'Harmonie Appliquée a la Guitare*, 1825, Paris sayılabilir (Uluocak, 2014c, s. 102). Metotlarda gitarın tutuşu, tınının nasıl oluşturulacağı, sol ve sağ el teknikleri hakkında ayrıntılı açıklamalar, her teknik için ayrı oluşturulmuş sistematik çalışmalar ve etüt sunumları yer almaktadır.

Literatür incelendiğinde, Fernando Sor'un sınırlı sayıda etüt analizinin yapıldığı ve bazı tekniklerin yeterince açık bir şekilde değerlendirilmediği görülmüştür. Çalışmanın problemi, Sor'un tüm etüt kitaplarındaki teknik unsurların neler olduğudur. Araştırma, teknik çalışmaların dağılımını tablolarla ortaya koyarak icracının yoğunlaşmak istediği teknikleri kolayca tespit etmesini amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Örnek olarak seçilen, "Opus 44, 24 Petites Pieces Progressives Pour La Guitare, Pour Servir De Leçons Aux Eleves Tout A Fait Commencants" adlı etüt kitabından 24 numaralı etüt ve "Opus 6, 12 Etudes pour la Guitare, livre 1" adlı etüt kitabından 4 numaralı etütlerin analizinde bulunan unsurlar nelerdir?
2. Sor'un etüt kitaplarında yer alan eserlerde geçen sağ el tekniklerin dağılımı nelerdir?
3. Sor'un etüt kitaplarında yer alan eserlerde geçen sol el tekniklerinin dağılımı nelerdir?

Analiz, literatürde kabul edilen teknik sınıflandırmaların dışında; "melodi-eşlik", "ajilite / tek tel koordinasyonu" ve "pozisyon atlama" başlıklarının eklenmesi açısından önem taşımaktadır.

Çalışma, Fernando Sor'un Tablo 1'de yer alan etüt kitaplarıyla sınırlandırılmıştır. Etüt kitaplarına, International Music Score Library Project (imslp.org) isimli internet kütüphanesinden erişilmiştir. Yardımcı nota kaynakları olarak David Grimes (1994) *Complete Sor Studies*, Brian Jeffrey (2008) *Fernando Sor, The Complete Studies, Lessons and Exercises for Guitar* ve Matanya Ophee (1996) *Fernando Sor, The Complete Studies for Guitar* adlı eserlerine başvurulmuştur.

Tablo 1. Fernando Sor'un Tüm Etüt Kitaplarının Künye Bilgileri

Kitap	Yıl	Etüt Sayısı	Edisyon
Opus 6, 12 Etudes pour la Guitare, livre 1	1815-1817	12	N.Simrock
Opus 29, Douze Etudes Pour La Guitare, pour servir de suite deuzième premiere dedices a ses eleves, livre 2	1827	12	A. Meissonnier
Opus 31, Vingt quatre leçons progressives pour la guitare, doigtées avec soin, dédiées aux élèves commençants	1828	24	A. Meissonnier
Opus 35, Livre 1-2, Vingt quatre exercices très faciles et soigneusement doigtés	1828	24	N.Simrock
Opus 44, 24 petites pieces progressives pour la guitare, pour servir de leçons aux eleves tout a fait commençants	1830-1831	24	Böhme
Opus 60, Introduction à l'étude de la guitare	1836-1837	25	Dunst

Çalışma betimsel bir çalışmadır ve nitel araştırma yöntemlerinden belge analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanılmasında yazılı kaynak ve veri tabanlarına başvurulmuştur.

Etütler sağ ve sol el teknikleri olarak sınıflandırılmıştır. Sol el tablosunda süslemeler, legato, glissando, bare, aralık, akor, susturma, gam ve pozisyon atlama teknikleri yer almıştır. Sağ el tablosunda arpej, flajöle, baş parmak çalışması, susturma, gam, ajilite, tremolo ve melodi-eşlik teknikleri yer almıştır.

Teknik sınıflama yapılırken, her bir tekniğin tekrar sıklığı ve toplam ölçü sayısı oranına dikkat edilmiştir. Etütlerin kitaplardaki numaraları, ilgili teknik ile örtüşecek şekilde tablolara yerleştirilmiştir.

BULGULAR

Şekil 1'in girişinde bir glissando figürü iki akor ile tematik bir ifade oluşturmaktadır. Bu figürlerin ve grupların yerini arpej hareketleri alarak cümlede yeni figürel çeşitlendirmeler oluştururlar. 16. ölçüde ilk defa gelen çift sesler küçük bir B teması ortaya koyar. İki ölçü sonra çift sesler yerini tek seslere bırakır. 23. ölçüde akorlar B temasının ikinci kısmına bağlanır. 32. ölçüde sona eren B teması, 33. ölçüden 40. ölçüye kadar köprüyü oluşturur ve A temasına dönüş

VALESE.

No 24.

7

15

23

32

40

48

FIN.

Şekil 1. Opus 44, No. 24

gerçekleşir. Örnekte sürekli tekrar eden bir akor, arpej veya diğer tekniklerden bahsedilememektedir. Müzikal anlatım ve sürekli değişen teknikler nedeniyle bu etütler “melodi-eşlik” tanımı altında değerlendirilmiştir.

4me ETUDE.

Şekil 2. Opus 6, No. 4

Etüt baştan sona kadar aynı ritim ve figür kalıbını akor geçişleri ve küçük değişikliklerle sürdürür. Şekil 2’de etüdün başından sonuna kadar devam eden bu ritim kalıbının icrası, sağ elde tutarlı ve çevik bir hareketi gerektirir. Bu tür etütler “ajilite (tek tel koordinasyon)” tanımı altında değerlendirilmiştir.

Analize Eklenen Teknik Tanımlar

Melodi-Eşlik

Üst, orta veya alt partide belirgin bir şekilde yer alan melodi ve eşlik çizgisinin varlığını ortaya koyar. Melodinin ön planda ve eşliğin geri planda tutulması sağ el disiplini gerektirir.

Ajilite (Tek Tel Koordinasyonu)

Gam ve tremolo tekniklerinin tam arasında kalan, sağ elde genellikle iki, nadiren üç veya dört parmak kullanılarak hızla tekrarlanan ritim kalıplarıdır. Sağ el disiplini gerektirir.

Sol El Teknikleri ile İlgili Bulgular

Tablo 2. Etütlerin Sol El Tekniklerine Göre Dağılımı

SOL EL	Süslemeler	Legato	Glissando	Bare	Aralık	Akor	Susturma	Gam	Pozisyon Atlama
Op.6	-	7,9	-	1, 2, 4,5,9, 11,12	6,7,8,9, 10, 12	3, 4,8,1 0,12	4	-	3,9
Op.29	18,22	14,15,1 7,19,22	-	13,15 , 20,22 ,23,2 4	17,20	14,15 ,16,1 7,19, 20 ,22,2 3	14,17, 19,22	14	-
Op.31	3,11	2,3,10, 11,14,1 5,21,23	-	22	4,8,10, 11, 12,13,1 4, 15,21	2,4,5, 8,10, 13,14 ,16,1 9,20, 21,22 ,23	19,20, 22	-	-
Op.35	12,16	2,8	-	10,20 , 22,23	3,5,6, 10,12,1 5,16,21 ,23	3,4,7, 11,14, 19,21 ,23	11,16, 23	-	-
Op.44	10,13,19,23	3,5,13, 20,23,2 4	24	-	1,7,8, 12,13,1 5,17,18 ,19,20, 21,22,2 3, 24	9,10, 11,12, 17,18 ,19,2 2,23, 24	-	6,14, 15	-
Op.60	14	6,15, 16,20,2 2	-	-	11,12,1 3,16,17 ,19,21, 23	1,14, 15,21 , 24,25	-	3,4, 12	-

Tablo 2 incelendiğinde sol elde en çok tercih edilen akor çalışmasını sırasıyla aralık, legato, bare, susturma, süsleme, gam, pozisyon atlama teknikleri takip etmektedir. En az kullanılan teknik glissando tekniğidir. Süsleme tekniğine yoğunlaşmak isteyen icracı Opus 44, legato tekniği için Opus 31, glissando için Opus 44, bare için Opus 6, aralık için Opus 44, akor için Opus 31, susturma için Opus 29, gam için Opus 44 ve 60, pozisyon atlama tekniği için Opus 6 kitaplarını tercih etmelidir.

Sağ El Teknikleri ile İlgili Bulgular

Tablo 3 incelendiğinde tüm kitaplarda sağ el tekniklerinde en çok tercih edilen tekniğin melodi-eşlik çalışması olduğu, sonrasında sırayla, arpej çalışması, susturma çalışması, gam çalışması, baş parmak çalışması, ajilite çalışması, flajöle çalışması ve son olarak da tremolo çalışması olduğu tespit edilmiştir. Arpej tekniğine yoğunlaşmak isteyen icracı Opus 60, flajöle için Opus 29, 44 ve 60, baş parmak için Opus 60, susturma için Opus 29, gam için Opus 44 ve 60, ajilite için Opus 44, tremolo için Opus 29, melodi-eşlik çalışması için Opus 44 kitaplarını tercih etmelidir.

Tablo 3. Etütlerin Sağ El Tekniklerine Göre Dağılımı

SAG EL	Arpej	Flajöle	Baş Parmak Çalışması	Susturma	Gam	Ajilite (Tek Tel Koordinasyon)	Tremolo	Melodi -Eşlik
Op.6	5,11		1	3,4,		4		2,8,11, 12
Op.29	13,15, 24	21	23	14,17, 19,22	14	14	16,19	18,24
Op.31	6,7,9,1 2,18		16	19,20, 22				1,2,3,4, 5,7,9,1 1,13,14 ,17,18, 21,24
Op.35	4,7,8,9, 10, 17, 20,22, 23,24			11,16, 23		19		1,2,4,8, 13,14,1 7,18,21 ,22
Op.44	5,6,14, 24	18			6, 14,15	7,24		1,2,3,4, 5,6,9,1 0,11,13 ,14,15, 16,21,2 2,23,24
Op.60	5,7,8,9, 10, 11, 15,17, 18,20, 22,23, 24	25	20,23		3,4, 12			1,2,3,4, 5,6,7,8, 12,13,1 4,16,19 ,23

SONUÇ

Klasik dönem etütlerini inceleyen tezlerde; Kahraman (2018) apoyando, tirando, arpej, akor, legato, staccato, süsleme, bare, tremolo, glissando, figeta tekniklerini, Şahin (2020) tirando, apoyando, arpej, legato, tremolo, glissando ve flajöle tekniklerini, Kolaoglu (2019) tirando, apoyando, arpej, parmak yerleştirme, tremolo, sağ el parmak yürüyüşü, baş parmak, legato, akor, susturma, rehber parmak, eksen parmak, bare, sol el bağımsızlığı, gam, flajöle, hız patlaması¹ tekniklerini, Yemen (2017) açık vuruş, arpej, baş parmak çalışması, kapalı vuruş, sağ el yürüyüşü, önceden hazırlama, hızlandırma çalışması, akor dengesi, tremolo, rasgueado, pizzicato, alzapua, tambore, flajöle, golpe, gam, çıkıcı legato, parmak bağımsızlığı, inici legato, eksen parmak, bare, enerji aktarımı, parmak değişimi, akor ve parmak esnekliği teknik çalışmalarını tanımlamaktadır.

Çağdaş gitar metotlarında; Berg (2020)², doğru parmak sıralama, gam, açık ve kapalı pozisyon kadanslar, ani pozisyon değişimleri, akor, tekrar eden notalar, legato, arpej tekniklerini, Perlak (2016), baş parmak, apoyando, tirando, akor, gam, arpej, sağ/sol el koordinasyonu, süslemeler, bare, vibrato, pozisyon değiştirme tekniklerini, Käppel (2016), arpej, sağ el koordinasyonu, gam, süsleme ve legato, tremolo, flamenco teknikleri, pozisyon kaydırma, sol el

¹ Tezde bahsedilen “hız patlaması”, bu çalışmadaki “ajilite” tanımlamasına yakındır.

² Kitapta “melodi ve eşlik” adı altında müzikal çalışmaların toplandığı bir başlık vardır.

bağımsızlaştırma, bare, aralık, tirando, apoyando, baş parmak, pizzicato, flajöle, hız, vibrato, parmak kombinasyonları tekniklerini, Tennant (2005), parmak pozisyonlaması ve tansiyonu, parmak özgürleştirme, bağ, süsleme, bare, apoyando, tirando, baş parmak, flamenko teknikleri, tremolo, gam, arpej teknik çalışmalarını ele almaktadır.

Literatür incelemesinde teknik çalışmalardan bazılarının yeterince açık bir şekilde tanımlanmamasından dolayı, “melodi-eşlik” ve “ajilite / tek tel koordinasyonu” adı altında yeni başlıklar çalışmaya eklenmiştir. Bu başlıklara ilk örnek olarak Opus 44, 24 numaralı etüdün (Şekil 1) seçilmesinin nedeni, legato, glissando, çift ses, arpej, akor, tek tel koordinasyonu, süsleme gibi çok sayıda tekniği içinde barındırmasıdır. Müzikal anlatımın önde olduğu ve herhangi bir tekniğin süreklilik göstermediği etütler “melodi-eşlik” başlığı altında değerlendirilmiştir. İkinci örnek olarak Opus 6, 4 numaralı etüdün (Şekil 2) seçilmesinin nedeni ajilite teknik çalışması tanımına tam olarak uymasındır.

Tablo 2 ve Tablo 3'te etüt kitaplarının sol ve sağ el tekniklerine göre dağılımı gösterilmektedir. Buradaki amaç, etütlere göre teknik çalışmaların dağılımlarını görsel olarak ortaya koymaktır. Bu sayede icracı yoğunlaşmak istediği teknikleri kolayca tespit edebilecektir.

Tablo 2 incelendiğinde, sol el tekniklerinde en çok tercih edilen akor çalışmasını sırasıyla; aralık, legato, bare, susturma, süsleme, gam, pozisyon atlama teknikleri takip etmektedir. Tablo 3 incelendiğinde sağ el tekniklerinde en çok tercih edilen tekniğin melodi-eşlik olduğu, ardından sırasıyla, arpej, susturma, gam, baş parmak, ajilite, flajöle ve son olarak da tremolo olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2 ve Tablo 3 beraber değerlendirildiğinde, tüm etüt kitaplarında en çok tercih edilen melodi-eşlik tekniğini sırasıyla akor, aralık, arpej, legato, bare, susturma, süsleme, gam, ajilite, baş parmak, flajöle, tremolo, pozisyon atlama ve glissando takip etmektedir. Bu durum, müzikal anlatımın Sor'un etütlerinde ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer Review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Yazarın ORCID ID'si / ORCID ID of the author

İbrahim Şevket GÜLEÇ 0000-0002-7961-5715

KAYNAKLAR / REFERENCES

- Berg, C. (2020). Melody and Accompaniment The Classical Guitar Companion, Online Edisyon, Erişim Tarihi Nisan 28, 2024. New York, Oxford Academic. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190051105.003.0008>
- Boran, İ., & Acar, K. Y. (2007). Kültürel Tarih Işığında Çoksesli Batı Müziği. Yapı Kredi Yayınları.
- Grimes, D. (1994). Complete Sor Studies. Missouri, USA, Mel Bay Publications.
- Heartz, D., & Brown, B. A. (2001). Classical. Oxford Music Online. Erişim tarihi Ocak 02, 2024. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.05889>
- Jeffery, B. Fernando Sor Life and Music. Tecla Editions. Erişim tarihi Ocak 02, 2024, from <https://tecla.com/fernando-sor/>
- Jeffery, B. (2001). Sor [Sors], (Joseph) Fernando (Macari). Grove Music Online. Erişim tarihi Ocak 02, 2024. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.26246>
- Jeffrey, B. (2008). Fernando Sor: The Complete Studies, Lessons and Exercises for Guitar. Tecla Editions.
- Kahraman, V. (2018). Gitar Lisans Hazırlık Sınıfı Müfredatında Kullanılan Etütlerin Amacına ve İçeriğine Göre Sınıflandırılması Üzerine Bir Araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Käppel, H. (2016). The Bible of Classical Guitar Technique: A Detailed Compendium of the Fundamentals and Playing Techniques of 21st Century Classical Guitar Including Comprehensive, Progressively Structured Exercises Throughout. Almanya: AMA Verlag.
- Kolaoğlu, S. (2019). Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan On Etüdün Melodik, Armonik, Ritmik ve Teknik Yönünden İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Madriguera, E. F. (1993). The Hispanization of The Guitar: From The Guitarra Latina to The Guitarra Espanola. Doktora Tezi, The University of Texas, Dallas.

- Morris, S. (2005). A Study of The Solo Guitar Repertoire of The Early Nineteenth Century. Sanatta yeterlilik tezi. Claremont Graduate University. Claremont.
- Ophee, M., & Savino, R. (1996). Fernando Sor: The Complete Studies for Guitar. Heidelberg, Almanya. Chanterelle Publications.
- Stenstadvoid, E. (2018). Long or short, The appoggiatura in the early 19th-century guitar tradition, with special reference to the music of Fernando Sor. *Early Music*, 46(1). Oxford University Press. 01.09.2023
- Page, C. (2013). New light on the London years of Fernando Sor, 1815-1822. *Early Music*, 41(4), 557-569. Oxford University Press.
- Perlak, K. (2016). Classical Technique for the Modern Guitarist. Boston, USA. Berklee Press
- Şahin, C. (2020). Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar Ders Kitaplarındaki Klasik Dönem Etüt ve Eserlerin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Tennant, S. (2005). Pumping Nylon. Amerika Birleşik Devletleri: Alfred Publishing Company.
- Tyler, J., & Sparks, P. (2002). The Guitar and Its Music from the Renaissance to the Classical Era. Oxford University Press.
- Uluocak, S. (2014b). Klasik Gitar Tarihi II / Barok Dönemde Gitar (1600-1750). İstanbul: Doruk Yayınları.
- Uluocak, S. (2014c). Klasik Gitar Tarihi III / Klasik ve Romantik Dönemde Gitar (1750-1900). İstanbul: Doruk Yayınları.
- Yemen, H. (2017). Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan Teknikler ve Bu Tekniklerin Öğretiminde Kullanılan Etütler (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi.

Atf Biçimi / How cite this article

Güleç, İ. Ş. (2024). Examining Fernando Sor's Étude Books Written for Classical Guitar. *Konservatoryum – Conservatorium*, 11(1), 147–155. <https://doi.org/10.26650/CONS2024-1469862>